



HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/22-01/122

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 29. kolovoza 2022.



Hs**NP*022-02/22-01/122*65-22-02**Hs

P.Z. br. 371

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona*** koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 24. kolovoza 2022. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra financija dr. sc. Marka Primorca, ministricu kulture i medija dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek i državne tajnike Zdravka Zrinušića, Stipu Župana, Stjepana Čuraja, Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-01/126

URBROJ: 50301-04/12-22-4


Zagreb, 24. kolovoza 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra financija dr. sc. Marka Primorca, ministricu kulture i medija dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek i državne tajnike Zdravka Zrinušića, Stipu Župana, Stjepana Čuraja, Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička.


PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, kolovoz 2022.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99., 151/03., 157/03. - ispravak, 100/04., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 44/17., 90/18., 32/20., 62/20. i 117/20.) uređuju se vrste kulturnih dobara, uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara, obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, obavljanje upravnih i inspeksijskih poslova, rad i djelokrug Hrvatskog vijeća za kulturna dobra, financiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i druga pitanja u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara te prekršajne odredbe. Prekršajne odredbe zakona propisuju novčane kazne za počinitelje prekršaja u kuskim iznosima.

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 13. svibnja 2022. donio Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 57/22.), koji uređuje uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

S obzirom na navedeno, potrebno je uskladiti Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, na način da se propisani iznosi novčanih kazni za počinitelje prekršaja odrede u eurima. Donošenje predloženog zakona omogućit će naplatu novčanih kazni predviđenih prekršajnim odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara u eurima, kao službenoj valuti u Republici Hrvatskoj od trenutka njezina uvođenja.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku sadržana je u članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), i to u osobito opravdanim

razlozima. Donošenje predloženog zakona omogućit će naplatu novčanih kazni predviđenih prekršajnim odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara u eurima, kao službenoj valuti u Republici Hrvatskoj od trenutka njezina uvođenja.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99., 151/03., 157/03. - ispravak, 100/04., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 44/17., 90/18., 32/20., 62/20. i 117/21.), članku 114. stavku 4. riječi: „od 1,00 do 4,00 kune“ zamjenjuju se riječima: „0,13 do 0,53 eura“.

Članak 2.

U članku 115. stavku 1. riječi: „od 50.000,00 do 500.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 6.630,00 do 66.360,00 eura“.

U stavku 2. riječi: „od 5.000,00 do 20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 660,00 do 2.650,00 eura“.

U stavku 3. riječi: „od 10.000,00 do 200.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 1.320,00 do 26.540,00 eura“.

U stavku 4. riječi: „od 4.000,00 do 15.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 530,00 do 1.990,00 eura“.

Članak 3.

U članku 116. stavku 1. riječi: „od 20.000,00 do 200.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 2.650,00 do 26.540,00 eura“.

U stavku 2. riječi: „od 4.000,00 do 20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 530,00 do 2.650,00 eura“.

U stavku 3. riječi: „od 5.000,00 do 100.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 660,00 do 13.270,00 eura“.

U stavku 4. riječi: „od 2.000,00 do 10.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 260,00 do 1.320,00 eura“.

Članak 4.

U članku 117. stavku 1. riječi: „od 3.000,00 do 40.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 390,00 do 5.300,00 eura“.

U stavku 2. riječi: „od 1.000,00 do 10.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 130,00 do 1.320,00 eura“.

U stavku 3. riječi: „od 2.000,00 do 20.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 260,00 do 2.650,00 eura“.

U stavku 4. riječi: „od 500 do 8.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 60,00 do 1.060,00 eura“.

Članak 5.

U članku 118. stavku 1. riječi: „od 2.000,00 do 10.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 260,00 do 1.320,00 eura“.

U stavku 2. riječi: „od 500,00 do 5.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 60,00 do 660,00 eura“.

U stavku 3. riječi: „od 1.000,00 do 8.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 130,00 do 1.060,00 eura“.

U stavku 4. riječi: „od 100,00 do 3.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „od 10,00 do 390,00 eura“.

Članak 6.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu na dan uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim člankom je zbog uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, iznos spomeničke rente u kunama, zamijenjen iznosom spomeničke rente u eurima.

Uz članak 2.

Ovim člankom je zbog uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, raspon kazni izražen u kunama, zamijenjen rasponom izraženim u eurima.

Uz članak 3.

Ovim člankom je zbog uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, raspon kazni izražen u kunama, zamijenjen rasponom izraženim u eurima.

Uz članak 4.

Ovim člankom je zbog uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, raspon kazni izražen u kunama, zamijenjen rasponom izraženim u eurima.

Uz članak 5.

Ovim člankom je zbog uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, raspon kazni izražen u kunama, zamijenjen rasponom izraženim u eurima.

Uz članak 6.

Ovim člankom se propisuje stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 114.

Fizičke i pravne osobe koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline, obveznici su spomeničke rente.

Fizičke i pravne osobe koje u svom sastavu imaju poslovne jedinice (svako stalno mjesto obavljanja gospodarske djelatnosti) koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline, obveznici su spomeničke rente za svaku poslovnu jedinicu.

Osnovica spomeničke rente je korisna površina poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline.

Spomenička renta plaća se mjesečno od 1,00 do 4,00 kune po četvornome metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno- -povijesne cjeline.

Visinu spomeničke rente propisuje svojom odlukom Grad Zagreb, grad ili općina.

Obveznici spomeničke rente moraju nadležnom upravnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi komunalnog gospodarstva, do 31. ožujka godine za koju se utvrđuje spomenička renta, dostaviti podatke o korisnoj površini poslovnih prostora koji se nalaze u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline.

Spomenička renta plaća se u godišnjem iznosu prema rješenju o utvrđivanju spomeničke rente koje donosi upravno tijelo jedinica lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, u roku od 15 dana od dana dostave rješenja o utvrđivanju spomeničke rente.

Ako u tijeku kalendarske godine fizička ili pravna osoba počinje ili prestaje obavljati djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline, plaća godišnju spomeničku rentu za dio godine u kojoj je obavljala djelatnost.

Korisnik koncesije na kulturnom dobru te fizičke i pravne osobe koje obavljaju prerađivačku ili proizvodnu djelatnost kao pretežitu djelatnost oslobođeni su plaćanja spomeničke rente propisane ovim člankom.

Na ovršni i žalbeni postupak primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje komunalno gospodarstvo, a na zastaru se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opći porezni sustav.

Protiv rješenja jedinice lokalne samouprave iz stavka 7. ovoga članka žalba se može podnijeti upravnom tijelu jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnom za poslove komunalnog gospodarstva, a protiv rješenja upravnog tijela Grada Zagreba žalba se može podnijeti ministarstvu nadležnom za kulturu.

Članak 115.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. upotrebljava ili postupa s kulturnim dobrom na način da ga dovodi u izravnu opasnost od oštećenja ili uništenja (članak 31. stavak 1. i članak 74. stavak 1.),
2. ne uplati iznos uložениh sredstava iz državnog proračuna prije prodaje kulturnoga dobra (članak 40.),
3. ne prekine izvođenje radova kada naiđe na arheološko nalazište ili nalaze ili o nalazu ne obavijesti nadležno tijelo (članak 45. stavak 1.),
4. obavlja arheološka i podvodna arheološka iskopavanja i istraživanja suprotno odredbama ovoga Zakona ili suprotno izdanom odobrenju (članak 47. stavak 1.),
5. obavlja pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinačnih arheoloških nalaza uključujući i podvodne zone i nalazišta suprotno propisanoj zabrani (članak 47. stavak 2.),
6. obavlja ili organizira podvodne aktivnosti na zaštićenim kulturnim dobrima ili vadi potonula kulturna dobra bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 49. stavak 1. i članak 50.),
7. obavlja radnje na kulturnom dobru bez prethodnog odobrenja ili suprotno prethodnom odobrenju (članak 62. stavak 1.),
8. započne obavljati gospodarsku djelatnost u prostoru koji se nalazi unutar nepokretnoga kulturnog dobra ili zaštićene kulturno-povijesne cjeline bez prethodnog odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 65. stavak 1.),
9. izveze ili iznese kulturno dobro iz Republike Hrvatske suprotno odobrenju nadležnog tijela ili ne vrati bez odgode kulturno dobro u Republiku Hrvatsku nakon opoziva odobrenja (članak 68. stavci 1. i 3.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 200.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 15.000,00 kuna.

Fizičkoj i pravnoj osobi koja prekršaj iz stavka 1. točaka 4. i 5. ovoga članka počini u obavljanju djelatnosti izreći će se mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti u trajanju do jedne godine ako je počinjeni prekršaj osobito težak zbog načina izvršenja, posljedica djela, povrata počinitelja ili drugih okolnosti počinjenog prekršaja koje ga čine osobito teškim.

Predmeti i sredstva koji su bili namijenjeni i uporabljeni za počinjenje prekršaja iz stavka 1. točke 5. ovoga članka ili su nastali njegovim počinjenjem obvezno će se oduzeti.

Arheološki nalazi koji su pronađeni i/ili iskopani počinjenjem prekršaja iz stavka 1. točke 5. ovoga članka obvezno će se oduzeti.

Članak 116.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ne prijavi dobro za koje se predmnijeva da ima svojstva kulturnoga dobra (članak 4. stavak 3.),
2. ne čuva ili ne održava kulturno dobro ili u ostavljenom roku ne izvrši određene mjere zaštite i očuvanja kulturnoga dobra (članak 20. podstavci 1. i 2.),
3. upotrebljava kulturno dobro protivno utvrđenoj namjeni ili promijeni namjenu kulturnoga dobra bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela (članak 34. stavci 1. i 2. i članak 35. stavak 1.),
4. ne ponudi pravo prvokupa sukladno ovom Zakonu (članak 37. stavak 1.),
5. bez odobrenja ili ne poštujući uvjete propisane odobrenjem nadležnog tijela izradi repliku kulturnoga dobra ili je stavi u promet (članak 66. stavci 2. i 3.),
6. ne postupi po rješenju nadležnog tijela o privremenoj obustavi radnje ili zahvata te povratu u prijašnje stanje (članak 73. stavak 1.),
7. ne izvrši obvezu povrata kulturnog dobra u prijašnje stanje (članak 73. stavak 3.),
8. ne provodi mjere zaštite nad kulturnim dobrom koje nadležno tijelo naredi u slučaju izvanrednih okolnosti (članak 75.),
9. ne osigura uvjete za provedbu nadzora, onemogućujući pregled kulturnoga dobra i uvid u dokumentaciju ili ne pruži potrebne podatke i obavijesti (članak 83. stavak 2.),
10. ne postupi po rješenju inspektora za zaštitu kulturnih dobara (članak 86. stavak 1.),
11. započne obavljati poslove na zaštiti, očuvanju ili obnovi kulturnoga dobra, a da za to nema dopuštenje sukladno ovom Zakonu (članak 100. stavci 1., 2., 3. i 4.),
12. ne uplati spomeničku rentu u slučajevima propisanim člankom 114. ovoga Zakona ili je ne uplati u propisanom roku.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 4.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 100.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 117.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ne dopusti stručna i znanstvena istraživanja, tehnička i druga snimanja, kao i provedbu mjera tehničke zaštite i mjera zaštite i očuvanja na kulturnom dobru te dokumentiranje kulturnoga dobra (članak 20. podstavak 4. i članak 30. stavak 1.),
2. odbije ustupiti pokretno kulturno dobro u svrhu izlaganja, odnosno onemogućiti posjećivanje nepokretnoga kulturnog dobra (članak 33. stavak 1.),
3. vrati kulturno dobro u zemlju nakon isteka roka utvrđenog u odobrenju za privremeni izvoz i iznošenje (članak 68. stavak 1.),
4. unese kulturno dobro u Republiku Hrvatsku iz zemlje koja je izvan carinskog područja Europske unije, a u kojoj je ono stvoreno ili otkriveno, uz kršenje zakona ili drugih propisa te zemlje (članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) 2019/880),
5. uveze kulturno dobro u Republiku Hrvatsku iz zemlje koja je izvan carinskog područja Europske unije bez uvozne dozvole ili izjave uvoznika (članak 3. stavak 2. Uredbe (EU) 2019/880 i članak 70.),
6. da lažnu izjavu ili podnese lažnu informaciju u svrhu uvoza kulturnog dobra u Republiku Hrvatsku iz zemlje izvan carinskog područja Europske unije (članak 4. stavak 4. i članak 5. stavak 2. Uredbe (EU) 2019/880),
7. ne osigura uvjete za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara za slučaj izvanrednih okolnosti i drugih radnji usmjerenih na uništenje i oštećenje kulturnih dobara (članak 75.),
8. obavlja djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima i kulturnim predmetima koji imaju umjetničko, povijesno, arheološko i drugo značenje, a nije upisana u upisnik koji vodi ministarstvo nadležno za kulturu (članak 101.a stavak 1.),
9. obavlja djelatnost prometa pokretnim kulturnim dobrima i kulturnim predmetima koji imaju umjetničko, povijesno, arheološko i drugo značenje, a ne vodi evidenciju nabave i prodaje te drugih pravnih poslova za kulturna dobra i kulturne predmete ili ne upisuje u evidenciju propisane podatke (članak 101.a stavci 2. i 3. i članak 101.b stavak 1.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 8.000,00 kuna.

Kulturna dobra uporabljena u počinjenju prekršaja iz stavka 1. točaka 4., 5. ili 6. ovoga članka oduzet će se u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju prekršaji.

Članak 118.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja:

1. ukloni ili ošteti oznaku kojom je označeno kulturno dobro sukladno odredbama ovoga Zakona (članak 54.),
2. u određenom roku ne izvijesti inspektora o ispunjenju obveza iz rješenja (članak 90. stavak 1.),
3. ne dostavi podatke o korisnoj površini poslovnog prostora u svrhu utvrđivanja spomeničke rente ili ih ne dostavi u propisanom roku (članak 114. stavak 7.),
4. ne dostavi podatke za utvrđivanje spomeničke rente na Obrascu SR (članak 114.a stavak 4.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 5.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba obrtnik kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 8.000,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 do 3.000,00 kuna.